



1

Förin til tunglsins.

Þarna sjáum við það á heidriku vetrarkvöldi. — Hátt á himni uppi og ljósandi.  
En hvi er það bjart? Já, það vita nú allir. Við vitum, að sólin er fyrkiliga stór öld-  
móttu, glóandi loftgeimdur og nál. 6 þúsund stíja hita (í Celsius). Það vöri eijör-  
loft fyrir okkur, að kemast þangað, þótt elsti vöri annars en hitans vegna. En svo er vega-  
langin fátalsverð, sem sé: 150 milljónir kílómetra, en um það ferdalag stulnum við  
elsti hugga um; hitt vöri hugsanlegt, að við gotum brúðid okkur smogvast til  
tunglsins; <sup>það</sup> <sup>þó</sup> fúmar elsti af eldi, það lýsir aðeins af sólsteinum og sendir oss geir-  
sina vagna þessa sólsteinis.

Já, þarna sjáum við þá tunglid, í ymsum myndum, eða þá alls elsti: Við  
sjáum það ymist hálfst eða fullt og þess í milli að það er niðr, eða sjáum við  
það elsti. En við látum það elsti gabbu okkur, því við vitum, að hreyfingar  
þessar eru áberandi. Ced vísu virdist oss, að jörðin standi kyrt, en í raun  
og veru snýst hún um sjálfa sig í hvorjunn sólarhringi (24 kl. tímum) og  
þessvegna sjáum við ferdalag tunglsins um himingiminn. En það þá tunglid,  
sjálfst, sem stöndur kyrt. Nei; elsti stulnum við heida oss í það. Tunglid  
hreyfist líka og leggur líd sína hringum jörðina, að vísu elsti á einum lagi  
— því það vöri altof hroð fæd — heldur í heilum mánuði og það er í þessari  
fæd sinni, sem það bjartist oss í ymsum myndum, eins og áður er sagt: Þegar  
tunglid er fullt, snýr það allri himni björtu hlid að oss, og með hálfu tungli  
aðeins helningi hennar. Þegar tunglid er niðr, er það í sömnu átt eins og sólin  
frá oss séð, og snýr himni björtu hlid sinni að henni, en hinum hlidinni að oss,  
því að þá er struggi á því, í þeirri hlid þess, sem að oss snýr.  
En svo heldur það fæd sinni áfram hringum jörðina og þá sér mánu að fám  
alígunum lídnum, ofurlitla rínd af því, eins og seglbleðil, því þá er að byrja að



Vér vitum, að þetta er stöli svo löng leið, að vér eðli getum komið til þunglsins  
 af vér barn viljum of miki stöllum vér, „athuga vörn gang“, vel, í vörum að  
 leudingis verði góð of virdföbunna, þegar til þunglsins komur, ein of vér, vörum  
 að leudi í Kólvidarkóli: Þráturinn til þunglsins þessur léka þessur - Þógi lag  
 hvíluinn, með fjádröðingum, of hálsdúms yfir gundir sængum, ein of vörum  
 að Silungspólli sofa við of allt eftir þessum. Vér klóttum til ferðarinnar of  
 að leudi í þunglium. Ferðasagan birtist í útvarpinum, í öllum blöðum þessur -  
 nis, nema í Fálkannum of Þróflinum, því þar verður hún útúr minningu of vit-  
 leysa, en vér höfum ávísanlega sett mat, meiri að segja hvern mat, með þessu  
 ferðalagi vörum, en þú síður en hinni þínu fljúgu, sem fljúga í þringum  
 Jórdina - Vér förum lengri leið - öða í háloftum - vér förum herra - of ymist  
 komast alla leið en falla niður - vér getum eðli fallid niður, en hvort vér  
 komast alla leið, en eftir að vita - of miki förum vér að búa oss undir ferðina.

Vörum vér miki ymist eftir að athuga, t. d. ein návar, hvernig miki vörum umhoppa  
 þarna í þunglium, sem ferðinni er hættid til, hvaða farartæki vér eigum að hafa  
 of hvers komar útbúið allan, svo ferðin verði rosluð of stæmt ferð of þessur til  
 frá sagnar. Vér athugum betur vegaleingina, áður en lengra er haldid:

Hu mál þarðar vörum er nál. 40 þús. kílómetra; ferð vörum til þunglsins er  
 því eðli lengri en þú miferðin í þringum Jórdina. En hvort er það? Hefi  
 eðli margur skipstjórnun loft leið sína yfir lengri leið. Vér öllum að fljúga!

Vér lítum snöggva st upps til þunglsins. Þója, stæmtilega lítur það miki út: Það  
 en allt með svörtum blettum, áður en ljósan of sumir svo bjartir, að þeir  
 glepiu oss sijn. Hóðan komu þessur mögu of misnumandi blettir of biter?  
 Líður fyrstum sögðust manni of „manninn í þunglium“! Ója, manni sijnist  
 manna-auðlit blasa við, þegar manni stóðar þunglid í heidskins lofti. En  
 miki, þegar manni getur stóðad þunglid í gáðum sjónauka of áttad sijn

befu á þessum, manni í tungli, fer hann að leita dálitid stungi laja ið:  
 Það er enginn, madur ad þarna! Þóttu blettumir emfleidna stórar dalldir,  
 eða jandföll, gati madur kallad það, í yfirlordi tunglans. Þeir eru kalladir  
 "höf"; ad vísu vatas laus höf, en svo stór, ad þeim er líkt við höf sjávarnis,  
 svo víðattu miltli em þessir svötu blettir, sem oss sýnað vera augu og  
 munur, mannis í tungli. En vori þeir vatas eða sjór, mundum vér eigi  
 geta adgreint þessar mistökur í "hafsbottum". Med sjónaukannum sjáum  
 vér greinilega gríðarhá fjöll; en annars mundi sólir þegar hún stin í tungli  
 spegla sig í vatnum eða sjónum, ef þessir svötu blettir vori vatas eða sjór,  
 en hún speglar sig eltri. Ad vísu líta þeir ið einu g ofar víðattu miltli höf,  
 en þau eru þurr.

Vér sjáum - í sjónaukannum - ad þessi höf, eru munþingd hámm, snar-  
 bróttum fjöllum, löngum fjallgördum, sem ad iðliti eru eigi ólík fjöllum  
 þeim, en vér sjáum í forðum, en þau eru margar þúsundir metra í höd;  
 sum þeirra mynda hring í hringum afar stóru flatustöju; sumstadar eru  
 það háir fjalla klambur, með ójafnleika hámm fjalla tindum. Fjallaþyrping  
 þessi stéttist ymist í langu ydju dala eða störfeldar gjár yljúfur eða  
 ódal, víðattu miltli af og þver dala. Sérstaklega sýna sjónaukinn oss þetta  
 af því hvernig fjalla tindarnir líta ið, þegar sólir stin á þá. Hann sýni  
 oss einnig, hvernig hún bjótu hödafleti, en munþingli einhenni lojum fjöllum,  
 sem eltri eru ad finna eða sjá á vori forð. Þeir líta ið einu g eldgýgar, un-  
 leikni víðattu miltli, hringmyndum háfjöldum. Eldgýgar þessir eru á  
 stöð við víðattu miltli lönd, með hundruðum smágýgja, sem líkjast stein-  
 runnum höndrojum.

Þetta eru þá eiginlega einstórnir eldgýgar eftir gjo'sandi eldfjöll adur forðum, sem  
 madur sér þarna í daldu blettum í tungli, gati margar hupsad, en hafid þeir

nokkurn tíma heyrir getid um svo stór eldfjöll, að gýgi þeirri hafi verið í stöð við  
 1/7 hluta Íslands eða 15,000 fer. - Kilómetrar? Samilega ekki; en vort þá ekki rétt, að  
 fara þangað og athuga þá nánar. Húfatta er um vör um að hugsa, en hverning í að kemast þangað?  
 Í loftfari? Ekki getum við það, því við vitum í 10 til 20 Kilómetra frá jörðinni er  
 loftid 300 þunnt, að loftþégnun vor mundi sýringa áður en hann komist 1/20,000  
 hluta líðarinnar, sem einu g'áður er sagt, 380, þús. Kilómetrar frá jörðinni til tunglsins.  
 Það er m. ö. v. sama vegaleið einu yfir Reykjavík austur að fjöruárbæ - en  
 bæna 5000 sinnum lengri; Vei yfir um að fara 5000 sinnum austur að fjöruár-  
 bæ, til þess að hafa farið jafnlanga leið og þá er lígur milli jarðarinnar og tunglsins!  
 Þá skulum vér fara í flugfél! Ekki tóki þá betra við það vort einu óhugsanlegra.  
 Hverning fljúga flugvélanar? Vid sér hvern smíning vélanna, þegar hin  
 loftinn aftur fyrir sig og á þá lund stæfar hin sig áfram í loftinn og dragur  
 flugvélinu með sér. Vort loftid þunnt eða miklu þynnara en það er, geti hin þetta ekki  
 réttum á manni, sem er að synda: Hann stæfar sig áfram í sjó og í vatni með  
 því að yta sjónnum eða vatnum aftur fyrir sig; þetta flýgur hann fram á við, en  
 það getur hann gjört, sökum þess að sjór og vatn er þétt efni  
 Því loftfarið og flugvélin reynist <sup>óþ</sup> ~~þ~~ hvortíuoggi órytt til ferðalagsins,  
 verðum vér að reyna að hugsa okkur eitthvað annað farartæki.  
 Vei vitum, að jörðin er miklu lofti; þessi loftþégnun kemur, er að vísu  
 all-þykkur, 10 til 20 Kilómetrar, en því þynni samfi er henni dragur. Hann  
 heitir þufhvolf, eða andrúmsloft, og fer þá fyrst að þynna, svo þess verði  
 vart til munu, þegar maður er kominn 10 Kilómetra upp frá jörðu. Loft-  
 þégnarmálurinn sýni þá aðeins 1/10 af hinu eðlilegu loftþégnun og er  
 loftid þá vitanlega farið að þynna allmikil áður en 300 hátt er komið. Vei  
 getum samt hugað oss, að þanna sé talniortlin. Þegar herra komur  
 þar loftþégnunin stöðugt minnkandi, ung komið er upp í háld þá álsloft,

Sem maður góti kallad þad, en sem þó í raun er ephætt loff. Hvernig þad  
 er, vita menn enn eldri með vissu, að öðru leyti en því, að þar getur engin lifandi  
 vera lifad. Þarastólis vorð ydi því að vera vandlega lofad frá öllum hlidum of  
 vés að hafa með oss sín ofni í stálflöskun til þess að geta andlaginu leid kremsad  
 út öndum vora of andad að oss nýju lofti í stöðum. Þetta getum vér; þad  
 hafa skafbátarnir sýnt oss. En þá koma enn ein vandredin fyrir oss of  
 þau eignum vér jafuvel enn öðru með að yfirvinnu en nokkur þinn:  
 Andrinn loftid flýst ngl. eldri frá jörðinni út í himinheiminum, þad heldur  
 tryggð sinni við jörðina, sem snýst óaflátanlega um sjálfa sig á hverjum 24  
 klukkustundum of á þá lund, að vér verðum þess eigi varir að hún hreyfi  
 sig hina minstu vitanu; en þessu veldur þinn mikli smáninguþræði: Hann  
 er hvortki meira né minna en 30 kílómetrar á hverri sekúndu. M. o. o: Vés  
 sem þinn eignum hér í Reyjavíki of enn staddir hér, þjóttum þéðan í hverri  
 sekúndu aðra eins leid of upp að Skóludarhóli. Þóttum þessa feyðiloga smáningu  
 þræða jarðarinnar verður að dráttar ofl kemur svo mikid, að hún heldur öllu,  
 smánn of stórn föstun ífangi sér, að þad finnur eldri hina minstu hreyfingu of  
 hennar völdum Jörðin er feyðiloga stórfeldur hlutur of hefir því mikid að-  
 dráttar ofl, en þad er svo um alla hluti, að því stótti sem þer er, því  
 stærkara verður að dráttar ofl þerinn við hreyfinguna. Þetta er vitanlega  
 einnig orsökinn til þess að lungid er þar sem þad er, en þerist eldri út í  
 algrinninn með öllu því stíllvöldu ofli, sem myndast utan um hann við  
 smáning þess í kringum jörðina.

Vés minningu of allt annad, sem á jörðinni er, getum þerisad oss seld "fyrir þad,  
 að geta verið þessa mikla þræða of dráttar ofls að njótandi, því vori  
 þad eldri til, þá getum vér h. d. aldrei hent öllum svo mikid sem uppi  
 medal hundafurfa, því vér höfum aldri ridur aftur, heldur þjóta d

herra og herra og að loknum hverfa með allu út í <sup>himin</sup> ~~ský~~ endalaus, alheimsgæin.  
 Það er aðeins að dráttaröfl þessa jarð-færlis, sem veldur því, að vér gefum  
 klauþið höðvora eða 1 1/2 meter í loft upp og komið niður aftur; það er hann,  
 sem veldur því, að allir hlutir, stórir og smáir, þungir og léttir, falla til jarðar  
 aftur; en geri þeir það ekkert, þá hljóta þeir að falla á einhverjum grunn eða  
 undir stöð og hlýtur þá að verða vart við þunga þeirra; Líttum á: Þeyptum  
 járnklumpi upp í loftið, hann fellur niður, en ekki niður í jörðina, heldur  
 lendir hann á vogarsteini eða vér látum hann þar og sjáum þá brátt, hversu  
 þungur hann er. Vori að dráttaröfl jarðarinnar ekkert til, mundi enginn  
 hlutur vega neitt; hann mundi sverna þyngdarlaus úr algæminum. Hugsunum  
 oss, hversu aðstada vor í lífinu vor þá ómögleg. Að dráttaröflid er oss  
 því í raun og verra til mitsillar ánoðin; en ekki þó ni, því vér vildum  
 helst, að það væri ekkert til, þó þá værum að hugsa til ferðar vorrar til þunglens.  
 En hvaða farastaki vor þá þó, sem að dráttaröfl jarðarinnar hefði ekkert áhrif á?  
 Vei stárlum brá oss til eldflugu. En hvað er það nú? Það er hylki með  
 sprengiefni, sem látið er í annan endann á stöng; láti maður þúdur í enda  
 stangarinnar, hjá sprengiefninu og hreyfist í, veldur sprengingastur úr hylkinu,  
 en við þá sprengingu þýtur stöngin upp í loftið og fram á við.  
 Enn mátti hugsa sér að vér golum notað stóra sprengikúlu. Hinn ydi að vera úr  
 málni, með þykku rindum og innvi á henni ekki mönnum á vera lífvant. Hinn  
 ekki að vera oddmjó að fransa en flöt á aftan. Aftur úr henni áttu að liggja  
 pípur með sprengiefnum, sem vor fljót til að springa í, um leið og þau straxudu  
 út úr pípunum. Á þessu leið myndu sprengingarinnar þeyta oss e herra og herra  
 út í gæminum, en vér ydum að fara 11,200 metra í saktindum til þess að komast  
 undan að dráttaröfli jarðarinnar eða andrúmslofti því (gufuhvolfi) sem utan um  
 hann er. Ef vér ydum lengur í þessari leið, út úr gufuhvolfinu, þá myndum

detta til jarda, en svo yrdum. Vær heldur elbi namu 5-10 mínútur með þessum  
 hrada að komast til þingloms og það vori „vel hlárad“. En þá kemur nús samt  
 „babb: bábinn“, sem vér verðum að hugsa um: Skýldum vér annars þota þomau  
 aukna og ógulega hrada? Hver veit. Vær höfum elbi reygt það, en skulnum  
 hugsa oss, að vér eigum yfir að ríða svo að byggja og útbúa skipi. Hæ!  
 þarna er það, og lítur út eins og ógulega langur, djúur vindill. En svo, þegar  
 vér öllum að fara „að fara með bord“ og stíga uppí skuggum, gripum oss heidi  
 og hradda við það að hugsa um þessi mál og óttalega sprengrifur sem vér  
 höfum ráðað hverjum ofan á annað í skaktinum, hugsum um allar þær  
 miklu sprengringar, sem vér öllum að nota í stað ára, sepla og mótoru  
 til þess að skipid geti farið þessa ferð.

Vær stígum samt sem áður uppí bábinn og erum hvergi smeyktr, ferast  
 fyrir allt þau mágn og agilega á höld, sem í þringum oss eru. Vær getum  
 samt elbi að þeir gent, að vér verðum að líta í þringum oss — þá hálf-  
 smeyktr erum vér ein við þetta — Ö-nei; það er alls elbi neitt óvíst loft  
 þarna nemi hjá oss; vér getum setid á stólinum, sofid í lojur elbinnu — sofid!  
 Oss sýfir varla neitt sérlega mikid á þessum 5-10 mínútum — sem vér höfum  
 gjört ráð fyrir að vera á líddinni, en hvað um það! Vær höfum öllum hvern-  
 um og þessum. Þomáður fararinnar hreyfir ofurlitum þessum við hlid  
 sér — með einu handtaki, alveg eins og þegar vér höfum ljós í hertengjum  
 heim hjá oss, en staldrar þó ofurlitum stund við, í meðan allar man-  
 fjöldinni er að veif. hendinni og östra hvers hreyfir um leid og hann býst  
 við þá í hreyfingu augu elbinnu, að vér séum þessum út í vöðum og vind. Vær  
 lítum út um þessum og sjáum ánosju- og gledið í andlitum þessum  
 manna, en vér sjáum einnig margar með hvíta skíto upp við augum; þeir  
 eru hvíðafullir, sumir grátandi og bjóða guld að hjálpa sér — og oss. En

sva þolin formáður vor eigi máttid langur y segir: „Vér komumst aldrei yfir í  
þunglid, ef vér eigum að bíða langur eftir því, að fólkið hafi þessum hjáskólum.

Rólið átti, þetta! Hverjum, gluggum og augnum í ystun sjálfum, því  
við er augur tími til að skoða nátt eða hegra. Hann stýður í hnappum!

„Ó, þetta brestir! En þar dræmur! Og sá hristingur! Er jörðin að fara  
upp eða springa? — Ne-hei, Vér vorum bara að leggja af stað — Já, er  
þessi hávadi! — Þessar sprengingar út úr sturtum! Eld-flyksurmar eru

margra metra langur eftir úr stípsinu, út úr þéppum og sprengingarnar eru  
verri en nokkur Helblagos! — Er elti hegt að snúid víð? Ketta þessu og....?”

„Vér id rólogi þetta! Þetta er bara nátt á meðan vér erum að hernað út úr gufu-  
hvolfinu, rétt á meðan stípið matir mótstöðu efla loftsinu”, segir formáðurinn  
og er hinn rólogasti. „Sto! við leggjum hann og úr komum við einu y lífistögnun

í hnum, með óþvolumur bráða”, segir hann ein frumur, „sva mér er ólíktt að taka  
úr samtandi (klípla frá) og láta gannum gæsa, drægja. Eða erud þér hroddir?”

„Nei-ó-nei! Er havadinn er óþvolumur. — Er hegra, formáður! Slefnidur  
á þunglid? Erta á réttir líid?”

Þannig lagðar spurningar voru lagðar, hver eftir öðra, fyrir formanninn, en hann  
svaraði engu.

Vegna hreyfingar stípsins gátum vér einstíls varid orid, en vér vilðum reyna að  
fordast allar óþagilegar og úvontar undranir og viðbríði. Vér fundum brátt, að  
þegar vér vorum komnir út úr gufuhvolfi jarðarinnar, sem stóð upf for þoverandi,  
urðum vér á létari, jáfvel einu og fíð: Vér svingum þringum í þring í voru  
eigin athugasemherbergi; stór járnklumpur láti einu og knattboðs. Húla um  
herbergisgjólfid, þegar vér hóstáðum komum út í veggum; hann þaut frá ein-  
nu vaggi til annars, og þegar vér reyndum að hella klaffum í bollana, spýttist  
hver einasti dropi framant á öð og út á gjólfid; Klaffid úr hömnum fór alveg

Sámu leid. Þegar vér létum út um gluggana, sámu við jörðina, eða bara  
 innviðum oss hana, einhverus stadar langt, langt fyrir neðan oss, fljófandi eins  
 of vatnsbólur ríðri í himingimnum. Fyrir ofan oss virtist oss sólin vera, eins  
 of ljósaudi kringla eða stótsþóm, en annars virtist oss himininn allt í kringum  
 oss, fyrir neðan, ofan of á allar hlíðar, vera blár. Plán? Nei, nei, hana var ekki blár,  
 heldur bílsvarpar, en hinn ótölulegi stjörnu-grái virtist enn ljósa oss. En hvi  
 var himininn ekki blár þarna, eins of hana hjá oss? Þó þá þess, að himininn  
 er hvergi blár, nema utan um jörð vora, sólin þess, að loftslagið, sem brýtur  
 sólargestana of drífur sér um himingimnum verður blár á lit fyrir augnum  
 vorum. Ekki er vitanlega augin þarna uppi; þau eru löngu höfðin oss of eru  
 aðeins þau, sem loft of vatni er fyrir of sem myndar þau, en ni er þarna heðri  
 neitt loft til né neitt vatni. Þarna er aðeins loftlaus, líflaus geimur, sem  
 augin vera for lefð í.

"Jaja, en hvernig fóruð þér að sér að lífa þarna?"

Vér höfðum vitanlega nóg of sínsæmi í stórum hylkjum, með stúfnum í,  
 sem við vér opnuðum, þegar vér þurffum að anda að oss, en loftið var  
 fyrir í einu augnabragði frá, en vér þurffum að losa oss við loftþað, en vér  
 þurffum að anda frá oss, of vér höfðum nóg að gera við að opna stúfnum,  
 hver hjá sér of vera nógu fljóti til að losa hannum aftr.

Þannig þurfum vér út í himingimnum; allt í kringum oss var hinn Kol-  
 svart himin, of hinn stýldi Kalla, Stjörnuvar ljósti, Sólarskálmid,  
 jörðin of tunglið ljósti einnig þó of sér hváð það, en hinn stóinn í, því ni voru  
 ekki stýin til að skyggja í neitt.

Vér höfðumst vitanlega tunglið of það, sem vér sáum áður í sjónaukum  
 vand ni o stórri of stórfenglegri of ni hómum vér sáum á annað aðdráttar-  
 afls-svði, svo, að vér verðum að sinna stýpi vora alveg við of þess þýga

átt og láta afhorsteftið ganga í undan, svo að vér elski náttúrunni að fluga í  
 tunglið. Vér verðum að hanna og draga úr hráðunum. Hringfjöllin, gýginnin,  
 hin dandi, vatnslausn höf og hinir, tvö þúsund - þrjú þúsund - fimmen þúsund  
 með hán fjalla bindar, sem geiðla í móti oss frá hinum breunandi sól  
 eru niðurs á nálgast oss. Það er einn góll þessi óstígr og fjarlæg; aði að  
 oss einn og gýgthafsbýlgjinn og forist á undr oss; en nið getum vér farið að  
 rétta afur lítið úr stöðunum; oss finnst vér verða dálit þyngrir niðar, en  
 vanta þó einn niðar í, að vér höfum náð fullri og eðlilegri þyngd varri. Vér verðum  
 stöðugt að draga úr hráðunum, en smátt og smátt og reyna að halda oss með altri var-  
 id frá tunglinum til þess að geta leut þar, án þess að lida stípsbrott.

En nið getur þetta elski gengid langur! Þessu gátum vér elski varð oss á:  
 Tunglið hefir þó engan loftþjúp utan um sig, eins og jörðin, svo að vér getum  
 andad! „Hvöð? Getum vér elski andad? Eignum vér elski að reyna þetta og  
 fara út úr stípinu, rétt sem snöggvart?“ Nei, það stendur vér elski gjör, því  
 vér vitum, að tunglið á sama sam elskert andrúmsloft til í eigu sinni!

Hvernig stendur í því að í tunglinum er elski neitt loft?

Að vísu er tunglið hér um til einn fjórði hluti af stöðjardarinnar, en megin-þyngi  
 þess er niðar, niðar niðar á jardarinnar, þess vegna er aðdráttaröfl þess einnig  
 niðar niðar og það getur því elski haldid loftþjupi sínum, en umm. flýttast  
 af brant sinni út í geiminn nærri að niðar, litlu leyfi.

Af þessu stafar það, að í tunglinum ræður ógurleg hitobreyting. Tunglið snýst som  
 sé elski, eins og jörðin, um sjálft sig í 24 kl. tímum, heldur á sínum niðar. Því  
 er einn dagur þar einn langur og fjórtan dagar hér hjá oss, m. ö. o: hin breunandi  
 sól stíu í 14 daga á annan talning tunglsins á þess að neitt gæfu hvort þindri  
 hana frá því, og því er hitinn þar 180 stig solar megin, en eftir á móti er nóttin  
 aðra 14 daga löng og þó fellur hitinn niðar um 200 stig hitinn um 200 stig

nidur fyrir frostmáli. Nottin er því ómumadilega höld, svo höld, að allt mundi  
 fjósa af nokkurn deigan droppi vori þar að fuma, á sama hátt og allt mundi bruma  
 vagna hins óguldæna sólar hita á daginn, ef þar vori eitthvað til að bruma, annað  
 en gjöðhvind fjöllinn. Aðalorsólin til þess, að þar gefur eitthvert brumid né frosid  
 er síð, að eitthvert gulfuþvölf, enginn vaki er til í tunglium eða í kringum það.

Aðdiáttaraft tunglörus er sex sinnum minna en jandarinmar. Veið vorum sex  
 sinnum léttari þar en veiðum hér á jörðinni. Hugsunum ~~oss~~ <sup>oss</sup> að einhver  
 af oss vori 120 pund hér, þá vori sá hinn sami að einu 20 pund að fyggt þar.  
 Hugsunum oss, að veið vorum staddir rýfi á einhverri fjallsgryppu í tunglium og  
 að það vori um nótt og veið stulum stóttva á ljós tævi þvi, er veið höldum á í  
 heudi vorri. Hvað segjum vör þá? Veið segjum jörðina eins og afar stórt tungl  
 fyrir ofan oss, senda oss dauða ljósgeista. Veið segjum mögulest jandar-  
 inmar líða fram hjá oss, <sup>um kringla</sup> ~~um~~ dótllum flóðum; það eru hófin, en veið segjum  
 heimsstautin þó í ljartara ljósi senda geista sína út frá sér. Veið segjum  
 einfrumum hvíta flóða hylja jörðina hér via þar. Það eru stýrin, sam svimur  
 yfir jörðinni. Smátt og smátt hverfa mögulest þin gjömmu vorum, því jörðin snýst  
 og þá segjum vör dótta bletti hér og þar og þarna er t. d. einu þeirra stór; það  
 hlýtur að vera Atlantshafid og ljósi bletturnum þarna und hlidinu á þvi, hlýtur  
 að vera Ameríka. Þannig koma löndin og hófin á jörð vorri smátt og smátt, hvert  
 á eftir öðru í ljós máli.

Það er dauða kyrtid í kringum oss, vör ljúktum upp munni vorum og viljum  
 tala, en loktum hönum aftur, því vör heyrnum eitthvert. Veið þreifum stóran  
 stein, heilt fjall og leggjum það fyrir fótur vora til þess að spærta þvi einu og  
 fótluetti út í himinnum, óguldæga geinu og hann fellur niður. En heyrnum  
 við dýrhimin? Nei, nei, ekki himin minsta! Ekki fremur en þótt vör höfðum fleggt  
 fjödurstafr út í loftid. Dauða sögn. 'Allt til einstis! Þvi hér heyrir eitthvert.'

Hversvegna heyrum vér elskert? Vegna þess, að því að eitt getur niður hagnat, að hljóðbylgjurnar dráfið um loftið: Það þarf að vera þétt og mikið þéttara en það er í tunglinum, til þess að notkun hljóðanna heyrir, en hér er elskert loft. Hér eru augin stöð, elskert rogn, augna vindur og auga þrúnað, elskert, sam hagnat-ning loftsin hefir áhrif á, því hér er elskert vöður til!

Swarta myrta er hér þó elski, þótt nótt sé, því við hlíðina í oss komu ljósi deplar í ljósi á himninum, þeir stóla áðum. Það eru fjallafindar. Sólis er að komu upp og hún stáir stöð og smátt og smátt stóla fjöllin í sólsteinum og svo komu þau í ljósmál hvert af öðru, því það er kominn þessi 14 daga laugi dagar í tunglinum og hinni ógæslu, þessu andi hiti er að byrja. Hinn geistandi fjallgandur bláir við oss, en við fjallaóturuna og í dálnum eru svo dinnu stungar, að vér sjáum þó elski, því hinni stáandi fjalla lindar blinda oss og sviða í loftinu eins og eldhaug. Njóð, njóð seinlöpuga hálbar sólir og vér sjáum allt í hlíðum oss og á alla vega út frá oss grjótt, elskert annað en grjótt, engu jöð, engu matel eða notkunn leið. Aðrir stáin fjöll, stóra og smáa gýga og grjóttvaggi, en einn þá sjáum vér þó hálvarta stungana úd og við, þegar offertan hverfur frá augum vorum, og mi sjáum vér sólina sjálfa. Hvílit eldhaug! Hvílitur loji! Hinn er elski raund á leit, eins og hjá oss í morgni dags er hinni stáir upp í aurori bak við fjöllin eða in djúpi hafsin, mild og veruandi, en hér - í tunglinum - er hinni þessu andi heit, þegar hinni brýst fram úr myrkri hinni djúpsins og sandis hinni ógælu geistu sína út yfir hinni mikla "Dauda haug" tunglins. Og hinni er ann þessu vartur eins og hann var á leit vortu til tunglins, enda vitum vér að hinni bláum stáir af loftinu og ryki því (ari) sam í því er, en það er elski til í tunglinum. Þess vegna stáin stjörnur þar á daginn.

Vér sjáum vér aðrir dálitlu rind af jörðinni, eins og stótt sagl í himninum. En hvað allt er ómurlagt herra í allri þessari hlíflegu andu og ógælu hita! Hér

er engin just, eitthvert blóm, eitthvert dýr! Allt í stöng um oss er dauðt! Hér er eitthvert  
 annað en þessi himintáan fjallgarðar, sem senda til vor hús hvössu endurottins  
 geista sína frá sólnuni og yfir oss hvíli, einnig í dagum Kolvaðpur himininn. Dagur  
 þunglins mun ni endast oss í fjórtan jand-daga og nótt þess í fjórtán jandnætur.  
 Vei höldum heim! Hverning sem oss gangur frá ni, að ná til jandarinnar aftur. En  
 stöyldum vei eitthi háfa sólnunni í þessu ferdalagi? Eða stá frostid í hel?  
 Gátum vei annars nokkurntíma andad að oss eða frá oss? Hóad sáum vei?  
 Lendum vei nokkru manu að máli? Sáum vei nokkru fugla, blóm eða grös?  
 Vei, eitthvert af þessu! Vei, sáum endalaust myrkur og dauða, en svo  
 ljáust sálarljós, að það breundi allt og allri öllu dauða, þ. o. a. s. þarna  
 í þunglinum. En var það ni eitthi samt nógu skemtiligt ferdalag á þarna?  
 Já, það var það! Og vei erum frá fjórtu og vordum semiloga þinni síðustu,  
 sem leggja upp í fjórtíu ferdalag. Já, hver veit? Fatur það stá á stað að allt  
 sem vei sáum - frá eitthvert höyðum vei - vardi að staðreynd einhverja annara  
 áður eða fyrir oss og þarna?  
 Eignum vei að fara aftur til þunglins? Hver vill vera með? En eitthi bozt að  
 halda sig við jörðina og forvirkast eitthi ni sínu um „námum í þunglinum“ - í heli?  
 En ef vei látum ni fenda söjnum leitast í bláðunum, þrozza eða lísi - frá ömum  
 bláð frá þarna eitthi - og svo líta í útvörpum, hóad yrðum oss sagt? Lífauloga, að  
 vei vorum ljávar og hefðum semiloga allri fandi eitthi fat út úr þessum, hóad þó  
 til þunglins! - Já, vei forum ni samt, en að sínu í vörpum ímyndunum.

Reykjavík, 19. ágúst 1938

Stalinn

(lauslega þótt)